



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 1/07-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. mája 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza vo veci návrhu PhDr. B. L., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. K., B., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 **z r u š u j e .**

2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je **p o v i n n ý** zaplatiť prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky úhradu trov konania PhDr. B. L. v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. K., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením sp. zn. IV. ÚS 1/07 z 8. marca 2007 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie návrh PhDr. B. L. (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej aj „výbor“) sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“) podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“) v spojení s § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde.

Z návrhu vyplýva, že namietaným rozhodnutím výbor uložil navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi [čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu] pokutu v sume 17 274 Sk, pretože porušil povinnosť podať do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, písomné oznámenie o vykonávaných funkciách, zamestnaniach, činnostiach a o svojich majetkových pomeroch (ďalej aj „oznámenie“) za predchádzajúci kalendárny rok. Táto povinnosť pre neho vyplývala z ustanovenia čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Navrhovateľ prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne poukázal na to, že: *„Verejnú funkciu člena predstavenstva V. T., a. s. (ďalej len „V., a. s.“) som vykonával v období od 06. 01. 2006 do 01. 02. 2006 (t. j. 26 dní). Listom zo dňa 01. 02. 2006 adresovaným predsedovi dozornej rady spoločnosti V., a. s. som sa vzdal funkcie člena predstavenstva spoločnosti V., a. s. ku dňu 01. 02. 2006 a to z dôvodu možného konfliktu záujmov v zmysle novely ústavného zákona č. 545/2005 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňa*

01. 01. 2006. Túto skutočnosť som oznámil výboru listom zo dňa 07. 07. 2006, čo výbor v odôvodnení napadnutého rozhodnutia potvrdil.“

V spojitosti s tým navrhovateľ upriamil pozornosť na ustanovenie čl. 9 ods. 12 poslednej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, podľa ktorého výbor zastaví konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov aj vtedy, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 toho istého článku citovaného ústavného zákona vzdá svojej funkcie.

Z toho dôvodu navrhovateľ tvrdí, že namietané rozhodnutie bolo vydané v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, pretože z argumentácie odôvodňujúcej jeho návrh možno vyvodit', že podľa jeho názoru nebol povinný splniť povinnosť podľa § 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ako aj preto, že verejnú funkciu vykonával v kratšom časovom období, než je lehota na splnenie tejto povinnosti. Podľa neho ďalším dôvodom na prijatie takéhoto záveru je aj skutočnosť, že namietané rozhodnutie výboru bolo prijaté deväť mesiacov po tom, ako sa vzdal verejnej funkcie, pričom podľa prvej vety čl. 5 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu mal výbor vo veci rozhodnúť do 60 dní odo dňa začatia konania.

V nadväznosti na to sa navrhovateľ domáha, aby ústavný súd namietané rozhodnutie zrušil.

K návrhu navrhovateľa sa vyjadril výbor prostredníctvom svojho predsedu podaním sp. zn. RD-290/2007-PO z 1. februára 2007, v ktorom sa okrem iného uvádza: *«Sťažovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie namieta skutočnosť, že uvedenej funkcie sa vzdal po 26 dňoch jej vykonávania a že bol dôvod na postup podľa § 9 ods. 12 ústavného zákona (zastavenie konania). Súčasne namieta, že výbor v predmetnej veci nerozhodol v lehote podľa § 9 ods. 5 (v lehote 60 dní od začatia konania) a žiada preto zrušiť uznesenie uvedeného výboru. Súčasne žiada, aby „druhý účastník konania“ nahradil trovy konania vyčísleného jeho právnou zástupkyňou.*

S uvedeným názorom ako účastník konania nesúhlasíme, pretože postup podľa § 9 ods. 12 ústavného zákona prichádza do úvahy, len ak sa verejný funkcionár vzdá verejnej funkcie pred hlasovaním o pokute (čo predpokladá, že konanie už bolo začaté). V danom prípade sa verejný funkcionár vzdal funkcie pred začatím konania (1. 2. 2006) a samotné konanie začalo až 20. 4. 2006. Okrem toho je nesporné, že vzdanie sa verejnej funkcie nemá za dôsledok zánik povinnosti podľa § 7 ods. 1 ústavného zákona, ktorú si nesplnil doteraz.

Pokiaľ ide o výhradu, že výbor nerozhodol podľa § 9 ods. 5, treba uviesť, že ide o lehotu poriadkovú, ktorej nesplnenie nemá za dôsledok zánik zodpovednosti verejného funkcionára alebo zastavenie konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. VP/49/06-K zo 16. 10. 2006 s poukazom na § 73b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov potvrdil a nepriznal mu nárok na náhradu trov konania.

V prílohe súčasne pripájame spisový materiál vo fotokópii, ako aj doklad o doručení predmetného rozhodnutia navrhovateľovi.»

K citovanému vyjadreniu výboru sa prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne vyjadril navrhovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 9. februára 2007, ktorý sa s ním nestotožnil a k jeho argumentácii uviedol, že: „Z predmetného ustanovenia čl. 9 ods. 12 nie je možné vyvodit', že použite poslednej vety tohto ustanovenia o zastavení konania je možné len počas začatého konania vo veci ochrany verejného záujmu. Takéto obmedzenie v tomto a ani v inom ustanovení zák. č. 357/2004 nie je. Išlo by v plnom rozsahu o dopĺňanie zákona, čo je neprípustné.

Použitie ustanovenia čl. 9 ods. 12 len počas začatého konania (tak, ako tvrdí Výbor NR SR) by bolo zároveň nelogické. Práve takéto použitie ustanovenia čl. 9 ods. 12 by viedlo k jeho zneužívaniu. Verejnému funkcionárovi by postačovalo vždy vzdať sa svojej funkcie až v začatom konaní a vôbec by teda nemal dôvod uskutočniť vzdanie sa funkcie bezodkladne potom, čo na uvedené vzdanie sa vzniknú dôvody. Išlo by v podstate o návod verejnému funkcionárovi na zanedbávanie si povinnosti a porušovanie zákona.

Je preto nepochybné, že pokiaľ sa verejný funkcionár raz svojej funkcie vzdal, nemá dôvod sa počas konania vo veci ochrany verejného záujmu vzdávať ešte raz, aby v zmysle tohto ustanovenia došlo k zastaveniu konania, alebo byť v nevýhode vo vzťahu k tomuto zastaveniu konania.

Posledná veta čl. 9 ods. 12 výslovne poukazuje na zastavenie konania o rozhodnutí podľa ods. 6, teda na zastavenie konania o nesplnení alebo porušení povinnosti či obmedzením ustanoveného týmto zákonom ..., tak i na zastavenie konania o uložení pokuty.

Výbor NR SR ako štátny orgán je oprávnený konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 bod 2 Ústavy).

Rovnako tvrdíme, že rozhodnutie, ktoré nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote, nemožno považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené trváme na podanom návrhu, napadnuté rozhodnutie výboru bolo vydané v rozpore s citovaným ústavným zákonom a žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií. “

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie bolo ústavnému súdu 11. apríla 2007 doručené vyjadrenie výboru k stanovisku navrhovateľa z 9. februára 2007. Výbor v ňom odmietol názor navrhovateľa, že akékoľvek vzdanie sa funkcie verejného funkcionára je dôvodom na zastavenie konania podľa čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Podľa výboru uvedené ustanovenie odseku 12 je logicky zahrnuté do právnej úpravy konania pred ním pri porušení ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v čl. 9 a týka sa prejavu vôle účastníka, voči ktorému sa už konanie vedie. Uvedený fakt znamená, že k zastaveniu konania môže dôjsť len v období od začatia konania a nie pred ním. Ústavodarca týmto sledoval zámer zbaviť verejného funkcionára zodpovednosti za porušenie ústavného zákona len ako prejav účinnej ľútosti verejného funkcionára. Len s týmto prejavom vôle spája ústavný zákon o ochrane verejného záujmu možnosť zastavenia konania. Z toho dôvodu považuje výbor za neudržateľné tvrdenie navrhovateľa o tom, že vznikol dôvod pre zastavenie konania, a preto zotrval na svojom stanovisku z 1. februára 2007 v plnom rozsahu.

II.

Z obsahu návrhu vrátane jeho príloh, z vyjadrenia výboru, z výpisu z obchodného registra obchodnej spoločnosti V. T., a. s. (ďalej aj „obchodná spoločnosť“), ako aj z obsahu predložených listinných dôkazov obsiahnutých v spise týkajúcom sa konania vedeného výborom proti navrhovateľovi ústavný súd zistil nasledovný skutkový stav relevantný pre posúdenie veci.

Navrhovateľ sa stal verejným funkcionárom dňom vzniku jeho funkcie člena predstavenstva (štatutárneho orgánu) obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Podľa výpisu z obchodného registra navrhovateľovi vznikla funkcia člena predstavenstva (štatutárneho orgánu) dňom 6. januára 2006.

Listom z 1. februára 2006 navrhovateľ oznámil predsedovi dozornej rady obchodnej spoločnosti, že sa s poukazom na čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vzdáva funkcie člena predstavenstva k 1. februáru 2006. Podľa výpisu z obchodného registra navrhovateľovi zanikla funkcia člena predstavenstva (štatutárneho orgánu) dňom 1. februára 2006.

Navrhovateľ písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu výboru nepodal.

Výbor na svojej 29. schôdzi uznesením č. 156 z 20. apríla 2006 začal podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) a ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu proti navrhovateľovi konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pre nesplnenie povinnosti podať do 30 dní odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Uvedenú skutočnosť výbor oznámil navrhovateľovi listom sp. zn. VP/49/06-K zo 6. júna 2006 doručeným navrhovateľovi 29. júna 2006, v prílohe ktorého mu zaslal predmetné uznesenie a zároveň ho vyzval, aby sa k veci vyjadril.

Navrhovateľ sa vyjadril listom doručeným výboru 10. júla 2006, v ktorom uviedol: *„V súlade s novelizáciou ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. čl. 5 tohto zákona, som sa dňa 02. 01. 2006 písomne vzdal funkcie člena predstavenstva V., a. s. T. V prílohe prikladám kópiu svojej rezignácie.“*

Rozhodnutím sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 výbor konštatoval, že navrhovateľ ako verejný funkcionár - člen predstavenstva obchodnej spoločnosti - V., a. s., porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tým, že nepodal písomné oznámenie výboru v lehote ustanovenej v tomto článku, za čo mu uložil pokutu v sume 17 274 Sk zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára.

V odôvodnení svojho rozhodnutia výbor okrem iného uviedol: *„Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že je nesporné, že uvedený verejný funkcionár porušil ústavný zákon a preto prijal uznesenie, ktorým sa menovanému verejnému funkcionárovi PhDr. B. L., členovi predstavenstva V., a. s. T. ukladá pokuta za porušenie povinnosti uloženej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona vo výške jednomesačnej odmeny verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 16. 10. 2006 schválené uznesením č. 106.“*

Rozhodnutie výboru sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 bolo navrhovateľovi doručené 15. decembra 2006.

III.

Podľa relevantnej časti čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je verejný funkcionár povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie (...) podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok...

Podľa čl. 2 písm. zb) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je verejným funkcionárom aj ten, kto vykonáva funkciu štatutárneho orgánu alebo

člena štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Tento verejný funkcionár podáva písomné oznámenie určenému výboru.

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu začne výbor konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“) z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 (...) uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom (...).

Podľa druhej vety čl. 9 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa konanie začína z vlastnej iniciatívy orgánu príslušnému podľa odseku 1 (t. j. výboru, pozn.), konanie je začaté dňom, keď orgán podľa odseku 1 urobil prvý úkon voči verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 (...) uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa poslednej vety čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa konanie zastaví (...) ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10,

ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „orgán“). Podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde účastníkom konania je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73a ods. 2 zákona o ústavnom súde o podaní návrhu platí § 20. K návrhu sa pripojí napadnuté rozhodnutie orgánu podľa odseku 1. Podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru nespochybňuje, že nepodal do 30 dní od ujatia sa verejnej funkcie oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Skutočnosť, že navrhovateľ nepodal predmetné

oznámenie nie je teda medzi účastníkmi (navrhovateľom a výborom) sporná. Argumentujúc však tým, že verejnú funkciu vykonával v období iba od 6. januára 2006 do 1. februára 2006 (t. j. 26 dní) a zároveň poukazujúc na poslednú vetu čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu navrhovateľ zastáva názor, že v jeho prípade malo byť konanie začaté proti nemu výborom podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) a ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pre nesplnenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zastavené.

Z ustanovenia § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení so štvrtou vetou čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyplýva, že predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru, je iba posúdenie konania verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Tomu zodpovedá aj zákonná úprava rozhodovania ústavného súdu v tomto konaní - zrušením namietaného rozhodnutia výboru (ak senát ústavného súdu po jeho preskúmaní zistí, že konanie verejného funkcionára nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu) alebo potvrdením rozhodnutiu výboru (ak po jeho preskúmaní dospeje senát ústavného súdu k záveru, že konanie verejného funkcionára bolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu).

Navrhovateľ ako verejný funkcionár vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu výboru vydanému v konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu však v danom prípade namieta procesné pochybenie v postupe výboru, ktoré nemá základ v tvrdení navrhovateľa, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu. V súvislosti s tým ústavný súd v uznesení o prijatí jeho návrhu na ďalšie konanie uviedol:

„Ústavný súd v poznamenáva, že v zmysle § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde v konaní o preskúmaní rozhodnutia výboru vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je námietka procesných väd v konaní pred výborom takou otázkou, do ktorej ústavnému súde neprislúcha zásadne ingerovať.“

V okolnostiach prípadu by však nezaobranie sa námietkou porušenia kogentnej normy obsiahnutej v poslednej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, a tým i schválenie postupu výboru bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal intenzitou dopadu namietaného porušenia a jeho vplyvom na rozhodnutie vo veci, znamenalo podľa názoru ústavného súdu nadmerne formalistický prístup pri aplikácii práva vytýkaný v rade rozhodnutí zo strany ústavného súdu všeobecným súdom (napr. IV. ÚS 26/06).

Ústavný súd musí mať na zreteli, že pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, koncepciu a interpretáciu právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a pri riešení konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. Vzhľadom na to považuje ústavný súd za potrebné, aby zahrnul do predmetu svojho skúmania v danej veci aj otázku správnosti procesného postupu výboru v konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Nutnosť takéhoto postupu vyplýva z toho, že konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konštruované na princípe jednoinštančného konania, v ktorom je vylúčené podanie opravných prostriedkov. Táto skutočnosť vyžaduje od ústavného súdu zvlášť citlivý prístup pri hodnotení vytýkaných nedostatkov namietaného rozhodnutia s tým, že odmietnutie návrhu v časti týkajúcej sa vytýkanej nesprávnosti procesného postupu pre nedostatok právomoci ústavného súdu by mohlo znamenať zásah do sféry regulovanej a chránenej predpismi najvyššej právnej sily, čím by mohlo dôjsť k spôsobeniu zásahu takej intenzity, ktorý by zakladal ich porušenie.“

Pri preskúmaní navrhovateľom namietaného rozhodnutia výboru ústavný súd prihliadol na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 77/02). Tento záver o ústavne súladnom výklade aplikovanej právnej normy sa vzťahuje v celom rozsahu aj na otázku dôvodnosti návrhu na začatie konania podľa § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde a na výklad, či predpoklady tejto dôvodnosti z ústavného hľadiska boli alebo neboli splnené.

Výklad týchto predpokladov však nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha (IV. ÚS 156/03, IV. ÚS 26/06).

Z uvedených dôvodov sa ústavný súd v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nemôže v niektorých osobitných prípadoch obmedziť iba na posúdenie otázky, či navrhovateľ ako verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo či porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom.

Ústavný súd zo svojho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti [čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)] musí pri uplatňovaní svojej právomoci brať zreteľ aj na dodržiavanie procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasl. ústavy.

Tak je to aj v danom prípade, keď ústavný súd s prihliadnutím na zistené skutočnosti a svoju funkciu vyplývajúcu mu z čl. 124 ústavy dospel k názoru, že je daný dôvod na to, aby sa zaoberal aj výhradami navrhovateľa smerujúcimi proti procesnému postupu výboru v súvislosti s namietaným nedodržaním ústavného príkazu obsiahnutého poslednej vete v čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Ústavný súd sa teda v danom prípade nemôže obmedziť len na posúdenie konformnosti konania navrhovateľa vo väzbe na povinnosti vyplývajúce pre neho z ústavného zákona, ale musí prihliadnuť aj na príčinnú súvislosť medzi týmto konaním, vzdaním sa funkcie pred rozhodnutím výboru podľa čl. 9 ods. 6 uvedeného ústavného zákona, ako aj na posúdenie dopadu týchto skutočností na samotné rozhodnutie výboru.

Podľa čl. 9 ods. 12 tretej vety ústavného zákona je výbor povinný zastaviť konanie v prípade, že sa verejný funkcionár pred hlasovaním podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

Z dispozície právnej normy vyjadrenej v tretej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona podľa názoru ústavného súdu nepochybne vyplýva nemožnosť fakultatívneho posudzovania, teda zastavenia alebo nezastavenia konania zo strany výboru, ak nastanú skutočnosti uvedené v jej hypotéze. Citovaná právna norma jednoznačne ukladá výboru povinnosť (vzniká právny nárok) zastaviť konanie v každom prípade, „... *ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá funkcie*“, pričom obligatórne zastavenie konania nie je viazané na to, či verejný funkcionár splnil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v lehote ustanovenej citovaným ústavným zákonom alebo ju splnil dodatočne, prípadne túto povinnosť vôbec nesplnil.

Z hľadiska argumentácie výboru k návrhu je potrebné vysporiadať sa s jeho názorom, že akékoľvek vzdanie sa funkcie verejného funkcionára nie je dôvodom na zastavenie konania podľa čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. V súvislosti s týmto názorom poukazuje výbor na to, že uvedený článok je logicky zahrnutý do právnej úpravy konania pred ním vedeného proti verejnému funkcionárovi v súvislosti s porušením niektorej z povinností alebo obmedzení ustanovených týmto ústavným zákonom alebo iným zákonom a týka sa prejavu vôle účastníka, voči ktorému sa už konanie vedie. To podľa výboru znamená, že k zastaveniu konania môže dôjsť len v období od začatia konania a nie pred ním. Na základe toho dospel výbor k záveru, že ústavodarca takouto úpravou sledoval zámer zbaviť verejného funkcionára zodpovednosti za porušenie ústavného zákona len ako prejav jeho účinnej ľútosti a len s týmto prejavom vôle spája ústavný zákon o ochrane verejného záujmu možnosť zastavenia konania.

Ústavný súd k tomu uvádza, že výklad a aplikácia právnej normy, pokiaľ jej normatívny text nie je dostatočne zrejмый, má zodpovedať požiadavke právnej istoty (ako imanentnej súčasť princípu právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 ústavy) a zároveň má byť primeraná obsahu a účelu právnych vzťahov, ktoré ňou majú byť regulované.

Zmyslom a účelom ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je vo všeobecnosti zabezpečovať právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných

funkcií, ktorý má zamedziť vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného, na osobný prospech.

Preto podľa názoru ústavného súdu je potrebné vykladať poslednú vetu čl. 9 ods. 12 predmetného ústavného zákona predovšetkým so zreteľom na zmysel a účel tohto ústavného zákona, ktorým je ochrana verejného záujmu, ktorá sa má zabezpečiť okrem iného aj tým, že sa zakazuje výkon verejnej funkcie paralelne s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností nezlučiteľných s funkciou verejného funkcionára (inkompatibilita) podľa ústavy a zákonov (čl. 5 ústavného zákona).

Vzdaním sa funkcie, a to bez ohľadu na to, či pred začatím konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov alebo až po jeho začatí sa podľa názoru ústavného súdu stráca zmysel verifikovať údaje uvádzané v oznámení podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keďže dotknutá osoba už nevykonáva verejnú funkciu, pri výkone ktorej by mohlo dôjsť k uprednostneniu jej osobného záujmu pred záujmom verejným, a preto v takomto prípade ústavný zákon prikazuje výboru konanie (v prípade, že sa začalo) zastaviť. Z tohto hľadiska je irelevantné, že ústavný zákon už v takomto prípade výslovne nehovorí o zániku povinnosti podať oznámenie podľa jeho čl. 7 ods. 1.

Z týchto dôvodov sa ústavný súd nemôže stotožniť so stanoviskom výboru, že *„... k zastaveniu konania môže dôjsť len v období od začatia konania a nie pred ním“*, a taktiež nemôže prijať jeho právnu konštrukciu, že *„Zákonodarca týmto sledoval zmer zbaviť verejného funkcionára zodpovednosti za porušenie ústavného zákona len ako prejav účinnej ľútosti...“*.

Ak platí dobrodenie zastavenia konania v prípade, že sa verejný funkcionár vzdá funkcie v čase, keď už začalo konanie, a zároveň by sa tento neuplatnil v prípade, že sa verejný funkcionár vzdal svojej funkcie už skôr (argumentum a minori ad maius), podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu by to znamenalo spochybnenie princípu

rovnosti a mohlo by to viesť až k absurdným záverom. Podľa názoru ústavného súdu možno zo vzájomného vzťahu medzi povinnosťou vyplývajúcou z čl. 7 ods. 1 a normu obsiahnutou v čl. 9 ods. 12 tretej vety ústavného zákona vyvodit', že nesplnenie predmetnej povinnosti už ústavodarca nespája s uplatnením sankčných mechanizmov podľa ústavného zákona, keďže v týchto prípadoch nariaďuje konanie obligatórne zastaviť.

Inštitút účinnej ľútosti je v platom právnom poriadku Slovenskej republiky výslovne ustanovený výlučne v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Ústavný súd konštatuje, že použité analógie iuris s ohľadom na podmienky účinnej ľútosti taxatívne stanovené v Trestnom zákone neprichádza v danom prípade do úvahy. Okrem toho by tento inštitút v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov neplnil jeho základnú preventívnu a reparačnú funkciu. Použitie analógie vo verejnom práve je navyše vo všeobecnosti neprípustné.

Ústavný súd konštatujúc nesúladosť napadnutého rozhodnutia s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu a majúc na zreteli svoju úlohu, ktorú plní v opravnom konaní, v rámci ktorého výlučne jemu prislúcha na základe špecifickej právomoci zasiahnuť do rozhodnutia výboru, dospel s poukazom na uvedené k záveru, že v danom prípade mal výbor postupovať v súlade s príkazom obsiahnutým v poslednej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začaté proti navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi zastaviť.

Vzhľadom na tieto dôvody preto ústavný súd rozhodnutie výboru sp. zn. VP/49/06-K zo 16. októbra 2006 týmto nálehom zrušil (bod 1 výroku).

K námietke navrhovateľa, že výbor v danej veci nerozhodol v rámci 60-dňovej lehoty od začatia konania ustanovenej v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že niet pochybností o jej prekročení, keďže konanie bolo začaté uznesením výboru č. 156 z 20. apríla 2006 a výbor rozhodol až 16. októbra 2006. Pretože v právnom poriadku Slovenskej republiky absentuje úprava

následkov prekročenia tejto procesnej lehoty, nespája sa jej uplynutie so žiadnym právnym účinkom. Z uvedeného možno urobiť záver, že výbor môže vo veci rozhodnúť aj po uplynutí 60-dňovej lehoty určenej ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.

Je však v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä princípov právnej istoty účastníka konania, aby výbor vydával rozhodnutia v lehote ustanovenej v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu, a to aj napriek tomu, že táto lehota je lehotou poriadkovou.

Výbor je povinný postupovať podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, je teda povinný rešpektovať aj lehoty uvedené v ústavnom zákone (III. ÚS 25/07).

Navrhovateľ žiadal priznať proti výboru úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorú vyčíslila jeho právna zástupkyňa sumou 9 444 Sk. Trovy právneho zastúpenia právna zástupkyňa bližšie špecifikovala ako odmenu za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2007 [prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie návrhu z 3. januára 2007 a písomné podanie z 9. februára 2007 (3 x 2 970,- Sk) a režijný paušál (3 x 178,- Sk)].

Pri rozhodovaní o požadovanej úhrade trov vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia navrhovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a), c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Podľa § 11 ods. 2 vyhlášky je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi; v ostatných prípadoch sa základná sadzba tarifnej odmeny určí podľa § 10 citovanej vyhlášky.

Ústavný súd preto v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal navrhovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 6 296 Sk (za dva úkony právnej služby a 2 x režijný paušál). Odmenu za vyjadrenie z 9. februára 2007 vzhľadom na jeho obsah (absencia relevantných skutočností) nepriznal. Pretože Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií, ktorému bola ako účastníkovi konania pred ústavným súdom uložená povinnosť nahradiť trovy navrhovateľa, je orgánom Národnej rady Slovenskej republiky, uložil mu ústavný súd splnenie tejto povinnosti prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá nakladá s jej rozpočtovými prostriedkami (bod 2 výroku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2007